HUVUDPRINCIPER
KORTFATTAD POLICY

STÖD FÖR UTFORMNING OCH IMPLEMENTERING AV POLICY FÖR INKLUDERANDE UNDERVISNING

År 2020 gick European Agency for Special Needs and Inclusive Education (European Agency) igenom i princip allt arbete som man hade utfört sedan 2011 och fastställde ett antal återkommande budskap. European Agency har sammanställt dessa budskap i huvudprinciper som kan göra det enklare att åstadkomma bra och kvalitetssäkrad utbildning för alla elever. I huvudprinciperna beskrivs de beståndsdelar som behövs för ett övergripande system med inkluderande undervisning, och tanken är att dessa principer ska hjälpa länder som vill vidareutveckla sin inkluderande undervisning.

Huvudprinciperna 2021 följer en övergripande princip kring en allmänt accepterad idé om rättighetsbaserad inkluderande undervisning. Sedan beskrivs fem krav på lagstiftning och policy och åtta operativa strategier, strukturer och processer för inkluderande utbildningssystem.

DEN ÖVERGRIPANDE PRINCIPEN

Det måste i lagstiftning och policy finnas en tydlig beskrivning av vad rättvis, kvalitetssäkrad inkluderande undervisning innebär som alla intressenter är överens om. Utifrån denna bör en gemensam lagstiftnings- och policyram för alla elever utformas. Den ska överensstämma med internationella och europeiska konventioner och budskap och tjäna som grund för en rättighetsbaserad praktik.

Att skapa en gemensam ram är viktigt för att säkerställa att alla elevers rättigheter, både rätten till utbildning och rättigheterna inom utbildningen, tillgodoses. Denna ram ska säkerställa inkluderande och rättvis kvalitetssäkrad utbildning och livslångt lärande för **alla** och att ingen ska få diskrimineras på grund av ekonomiska, sociala, kulturella och personliga omständigheter. Alla intressenter måste vara medvetna om att inkluderande undervisning är grunden för ett mer inkluderande samhälle.

DEN GEMENSAMMA LAGSTIFTNINGS- OCH POLICYRAMEN

I den övergripande principen beskrivs fem krav på den gemensamma lagstiftnings- och policyramen:

Flexibla mekanismer för finansiering och resursfördelning så att skolorna och intressenterna runtom fortlöpande kan utvecklas och som ökar deras förmåga att hantera mångfald och stötta alla elever utan någon formell diagnos eller stämpel

Eftersom det finns stora skillnader mellan olika länder fungerar även finansiering och resursfördelning olika. Oavsett måste finansieringen vara transparent och rättvis och inriktad på att öka skolornas förmåga att sänka hindren för lärande.

En ändamålsenlig styrningsplan med tydliga roller och tydlig ansvarsfördelning, möjligheter till samarbete och självständighet på alla systemnivåer

Intressenterna måste klart känna till hur självständiga de är och vilken rätt de har att fatta beslut inom sina ansvarsområden. Samverkan på alla nivåer i systemet är avgörande.

En heltäckande kvalitetssäkrings- och ansvarsskyldighetsram för uppföljning, granskning och utvärdering som bidrar till att alla elever får undervisning av hög kvalitet med fokus på rättvisa möjligheter för de som riskerar att marginaliseras eller hamna utanför

För att praktiken ska bli rättvis är det viktigt att det finns rättvisande och pålitlig information om resurser, insatser, strukturer och processer som påverkar lärandet, särskilt för minoritetsgrupper och de grupper som riskerar att underprestera.

Kontinuerligt professionellt lärande för lärare, från grundutbildning till arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för lärare och lärarutbildare som ger alla lärare kompetens att hantera bedömning och fastställande av stödbehov, lektionsplanering (universell design), inkluderande pedagogik, engagemang för, och i, forskning och tillämpning av forskningsrön

Lärarna måste i alla skeden få utbildning i hur de kan arbeta med elever med mångskiftande behov. Lärarutbildare måste besitta kunskaper och erfarenheter inom inkluderande undervisning för att kunna utveckla kompetensen hos andra.

En enda gemensam läroplan som är tillräckligt flexibel för att kunna ge alla elever relevanta möjligheter, samt bedömningsgrunder där färdigheter och måluppfyllelse i vidare bemärkelse erkänns och valideras

Om den övergripande läroplanen är tillräckligt flexibel för att ge **alla** möjligheter till lärande behövs det inga separata läroplaner. Med utgångspunkt i bedömningen kan läroplanen och undervisningsmetoderna justeras, hinder för lärande upptäckas och undanröjas och stödbeslut fattas.

DE OPERATIVA BESTÅNDSDELARNA I INKLUDERANDE UTBILDNINGSSYSTEM

Åtta operativa strategier, strukturer och processer anses avgörande för inkluderande policy och praktik:

Strukturer och processer som underlättar samarbete och ändamålsenlig kommunikation på alla nivåer, mellan ministerier, beslutsfattare på regional och lokal nivå och mellan samhällsaktörer och discipliner, samt icke-statliga organisationer och skolor

Om alla intressenter, till exempel lärare, skolledare, elever, lokala och regionala beslutsfattare och andra, är med och kommunicerar, förhandlar och påverkar kan det leda till en hållbar utveckling genom kompanjonskap, samarbete och gemensamma aktiviteter.

En strategi för att öka deltagandet i inkluderande utbildning av hög kvalitet i förskolan och stötta familjer som är missgynnade

Barn gynnas av att delta i utbildning och omsorg i tidiga år. Det är bra både för deras allmänna utveckling och deras studieresultat, och det förbättrar deras sociala inkludering och chanser längre fram i livet.

En strategi för att ge stöd till alla elever vid övergångar mellan utbildningsfaser, och särskilt vid övergången till vuxenlivet, genom yrkesutbildning, vidareutbildning och högre utbildning, självständigt boende och arbete

Vid övergångar mellan utbildningsnivåer krävs samordning för att säkerställa att det inte blir några avbrott i utbildningen, särskilt för elever som riskerar att underprestera.

Strukturer och processer som underlättar samarbete mellan skolor, vårdnadshavare och samhället runtomkring för inkluderande skolutveckling och bättre utveckling för eleverna

Att familjerna är delaktiga i utbildningen är av avgörande vikt. Samarbete med världen runtomkring skolan berikar lärandet och resultaten och hjälper på ett bättre sätt våra barn och unga att utveckla den kompetens de behöver.

Ett system för data- och informationsinsamling som

- **ger återkoppling som kan ligga till grund för förbättringar i hela skolsystemet (till exempel vad gäller uppföljning av tillgången till formell och informell utbildning, delaktighet, lärande och betygssystem)**
- **ger beslutsfattare på alla nivåer möjlighet att se ”signaler” på att åtgärder måste vidtas snabbt för att ge skolor extra stöd**